

Shem Olam Faith & the Holocaust Institute for
Education, Documentation & Research

NATIONAL ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF SERBIA
President Mr. Ivica Dacic

Subject: Adoption of the Resolution on Ustasha Genocide in Independent State of Croatia
over Serbs, Jews and Roma 1941-1945

Mr. President Dacic

Herewith please accept support of the Institute of Holocaust "Shem Olam" for the adoption of
the Resolution on Ustasha Genocide in Independent State of Croatia over Serbs, Jews and
Roma 1941-1945.

It is my great privilege and honour to participate of history in making on the occasion of
commemorating 80 years of Ustasha genocide in Independent State of Croatia.

I am glad that my research was useful and I was glad to help of ustasha definition on final
solution which I explained in detail in my latest book "Ustasha Final Solution before Nazi
Final Solution".

With best wishes for the adoption of this important Resolution.

I remain with respect,

Prof. Dr. Gideon Greif, Israel
HISTORIAN OF HOLOCAUST
Expert for Auschwitz
Head of the Intl Expert Group GH-7

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Поштовани,

узнат са садржајем Резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске почињеном над Србима у 20 веку, о томе да се у Државном календару 28. април прогласи као дан геноцида над Србима, као професионално одговоран историчар, који се више од 50 година бави историјом Срба у Хрватској, српско-хрватским односима и почињеним геноцидом, подржавам Резолуцију и смтрам је, у овом историјском тренутку, више него потребном. Њу је данас, када се почињени геноцид ниподштава, када се број жртава, чак и у српској средини, попут Туђмана, безочно смањује, кад се све чини да се велики злочин заборави, неопходно донети. Наш врсни песник и познати дипломата Јован Дучић у своје време написао је да о великом злочину почињеном у Независној Држави Хрватској треба на све стране говорити, он је написао *urbi et orbi*, да се за сва времена упамти ко је и колико је велики злочин почињено. Ми у недавно прошлом времену нисмо имали могућност да испоштујемо савет великог песника и амбасадора. Сада нам се то свети, а Резолуција, иза које су стали Удружење логораша Јасеновац, СУБНОР Србије и Заједница удружења жртава Другог светског рата, је покушај да се пропуштено исправи. Доношењем Резолуције о томе да се у Државном календару 28. април прогласи као дан геноцида над Србима у 20 веку, испунићемо једну обавезу и према жртвама и према њиховим потомцима. Показаћемо целом свету да можемо да опростимо али не и да заборавимо. Поменуте три асоцијације, које су иницирале доношење Резолуције, претстављају, по мом дубоком уверењу и схватању, јавно мишљење Србије. Стога хоћу да верујем да ће и Скупштина Србије, која ће одлучивати о судбини Резолуције, водити о томе рачуна.

С особитим уважавањем

Београд, 17. марта 2021.

академик Василије Ђ. Крестић

Удружење логораша Јасеновац

Београд, Савски трг бр. 9

Поштовани чланови „Удружења логораша Јасеновац“,

Са највећом стручном одговорношћу подржавам ваш протест, исказан у нацрту „Резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима (1941 – 1945) и проглашењу Дана геноцида над Србима у 20. веку“. Тај акт сматрамо цивилизацијском опоменом свима који су спремни да забораве прошлост, кривотворе је и понове злочине који су чињени у име државе, нације, вере, идеологије...

Југословенска држава је, почев од 1945. године, настојала да буде држава „помирења“. У име „помирења“ деценијама се ћутало о геноциду почињеном над српским народом, али и Јеврејима и Ромима у Другом светском рату, на простору НДХ. Стратегија „ћутања о геноциду“ пресудно је утицала да годинама, у име братства и јединства југословенских народа, та тема није имала своје место у наставним плановима и програмима за основну и средњу школу, да злочин геноцида почињен над српским народом није обрађиван у уџбеницима историје, да то деценијама није била тема књижевних дела, да историчари злочин геноцида учиоњен на простору Независне Државе Хрватске нису истраживали нити су о томе у већој мери писали. Генерација оних који данас стварају у српској култури мора да се одреди и према овој осетљивој теми. „Проговорити“ о геноциду над српским народом у XX веку пре свега значи писати критички о прошлим временима, без страсти, рационално и на основу историјских извора, „онако како је уистину било“.

*

Геноцид почињен над једним народом никада није појава коју одређује искључиво време у коме се одиграла, већ друштвени феномен који има дугу предисторију. Тако је и страдању српског народа на простору НДХ претходила деценијска деструкција његовог имена, православне вере коју исповеда, цркве којој припада, писма којим пише... Срби су већ у последњим деценијама XIX века означени „реметилачким фактором“ у хрватском друштву, сматрани „издајницима“, носиоцима Европи страног „бизантизма“, противницима „западноевропске културе“, „разбојницима“, елементом који је опасан „по својим мислима и по свом расном саставу“, „пасмином“ која је склона „заверама,

револуцијама и превратима“ ... На тај начин одузима им је љуско достојанство, даване анималне особине, врши дехуманизација, порицано право на националну посебност и прећено истребљењем.

*

Независна Држава Хрватска проглашена је 10. априла 1941. године. У питању је била „држава“ која је:

- настала у условима рата и супротно међународном праву;
- представљала израз новог нацистичког поретка у Европи (траје подједнако дуго колико и сам поредак А. Хитлера);
- по свом карактеру тоталитарна, а по идеологији и политичкој организацији власти блиска Трећем рајху.

Идеолошку основу усташког покрета чинила је тежња за формирањем „чистог хрватског животног простора“ на коме ће бити обезбеђена егзистенција за „чисту хрватску нацију“. А предуслов испуњења тих циљева било је биолошко уништење „највећих непријатеља“ хрватског народа и хрватске државе – Срба, Јевреја, Рома, као и Хрвата оптужених због „нехрватског понашања“.

О карактеру НДХ веома убедљиво је сведочио законодавство Независне Државе Хрватске.¹ У питању је било расно законодавство које је омогућило да геноцид над Србима, Јеврејима, Ромима постане део државне политике. Анализе правног поретка НДХ показују да он и не постоји, тј. да лавира између “поретка силе” (намењеног Србима, Јеврејима и Ромима) и крњег “поретка права”, које важи за повлашћене категорије становништва. Део закона и уредби читавим народима који су живели на

---

¹ Непосредно по проглашењу усташка држава је донела: „Законску одредбу о присеги верности Држави Хрватској“ (10. април 1941), „Законску одредбу за одбрану народа и државе“ (17. април 1941), „Законску одредбу о сачувању хрватске народне имовине“ (18. април 1941), „Одлуку о нестанку имена улица које с хрватском метрополитом и с хрватским народом немају ништа заједничко“ (19. април 1941), „Законску одредбу о забрани ћирилице“ (25. април 1941). До краја априла 1941. донете су: „Законска одредба о оснивању Хрватског државног уреда за језик“ (28. април 1941), „Одредба о ускладби рада усташке организације с државним властима“ (29. април 1941), „Законска одредба о држављанству“ (30. април 1941), „Законску одредбу о расној припадности“ (30. април 1941), „Законска одредба о заштити аријевске крви и части Хрватског народа“ (30. април 1941). У данима у којима је исчекивао признање НДХ од стране Ватикана и припремао сусрет А. Павелића са папом Пијем XII Независна држава Хрватска је донела „Законску одредбу о прелазу с једне вјере на другу“ (3. мај 1941), „Изјаву Поглавника о вањској политици која ће се кретати у складу с политиком осовинских велевласти“ (6. мај 1941), одлуке о режиму кретања Срба и Јевреја, њиховом иселавању из северних делова Загреба, обавези да се носе „жидовске ознаке“ (7. мај 1941) и “плаве траке” којом су обележавани православни.

простору НДХ није обезбеђивао опстанак. Истом циљем служио је и тзв. „дивљи терор“ спровођен мимо донетих закона и креираног правног поретка.

У многим сегментима усташки режим је личио на нацистички режим у Немачкој. „Законска одредба за одбрану народа и државе“, као и друге одредбе које су из ње следиле, потпуно су обесправиле и ставиле ван правног оквира и заштите Србе, Јевреје и Роме. У исто време ти законски акти су утемељили институције усташке власти и страховладе. „Национално нетолерантну политику“ препоручивао је властима НДХ и сам Адолф Хитлер. Немачка је подржавала и све мере које су водиле „националном преуређењу простора“ уз употребу силе. Злочине над Србима пратиле су изјаве Поглавника и високих хрватских функционера у којима се отворено говорило да према том народу и његовој вери „неће бити толеранције“ нити „милости“. Србима је прећено „истребљењем“, „сатирањем“, „уништењем“. Заговарана је употреба метода који ће „очистити“ Хрватску од Срба и учинити да они „нестану“ или постану само „лоша успомена“.

Прва хашшења Срба по претходно сачињеним списковима започела су у ноћи између 10. и 11. априла 1941. Истог дана су започели и појединачни злочини над Србима. Масовни злочени могу се регистровати већ крајем априла 1941. Формирање логора за Србе и Јевреје започело је крајем априла и почетком маја 1941. Квоте по којима је за сваког убијеног Хрвата требало убити 50 угледних православних Срба утврђене су већ 25. маја 1941. Акције „дивљег чишћења терена“, које су се претварале у масовне ликвидације Срба, постале су део свакодневице живота у НДХ почев од јуна 1941. Пратили су их масовни покољи у Санском Мосту, Кључу, Босанском Петровцу, Бихаћу, Љубињу, Дрвару, Глини... Срби су спаљивани у својим богомољама. Бацани су јаме широм НДХ. Ликвидирани су у концентрационим логорима којих је било преко двадесет - попут логора „Стара Градишка“, „Госпић“, „Јадовно“, „Слана“ и „Метајна“ на острву Паг, „Дарувар“, „Јастребарско“, „Славонска Пожега“, „Винковци“... Само је система логора „Јасеновац“, који многи називају „планетом смрти“, „прогутао“ више стотина хиљада српских живота. Укупно је убијено на територији НДХ, према немачким изворима, преко 750.000 Срба. Био је то покушај усташких власти, како су примећивали високи немачки официри, да на простору НДХ силом реше „српско питање“, тј. физичким ликвидацијама, насилним пресељењем и прекрштавањем сатру популацију која је бројала готово трећину становника НДХ (око 1,9 милиона људи). Од евидентираних жртава на простору НДХ Срби су чинили 63,95%. Највећи број њих били

су цивили (76% свих жртава). У НДХ је страдало и 74.981 српско дете. То је била једина држава у ратом захваћеној Европи у којој су постојали логори за децу.

Број Срба у НДХ смањиван је и присилним исељавањем, или како је говорила усташка пропаганда “враћањем” Срба на просторе са којих су дошли... Масовно исељавање из градова започело је почетком јула 1941. Према доступним подацима са простора НДХ је присилно исељено око 250.000 Срба. Присилно исељавање Срба предложио је намачким властима надбискуп Степинац на састанку одржаном 4. јуна 1941. године. Тиме је Римокатоличка црква у Хрватској најдиректније постали одговоран за учињени злочин геноцида.

На посебном удару усташких власти нашла се Српска православна црква (СПЦ). На простору НДХ је убијен 171. свештеник (међу њима и три епископа). Многи свештеници су преминули од последица мучења и малтретирања. У ратним годинама усташе су срушиле 450 православних храмова и оштетиле још око 800. Са простора НДХ избегло је 639 православних свештеника, док је 599 прогнано. Масовни и појединачни злочини над српским народом догодили су се у 48 храмова. Заједно са верским објектима уништавани су архиви, библиотеке, ризнице, отимани уметнички предмети.

У акцијама насилног католичења преведено је у римокатолицизам око 250.000 православних Срба. У том облику геноцида усташке власти су имале безрезервну подршку папе Пија XII, Ватикана и Свете конгрегације за Источну цркву. Посебан удар на Српску православну цркву учињен је почетком 1942. године формирањем “Хрватске православне цркве”. Тим чином Срби су привремено сведени на професионалну заједницу, а православље на “псеудо цркву”.

Пљачка имовине такође је била једна од мера усташких власти која је водила потпуном уништењу Срба. „Право“ на непокретности у НДХ имали су само они грађани које је усташки режим сматрао подобним. Срба, подједнако као ни Јевреја и Рома, у тој категорији држављана није било.

Наведене чињенице подршка су и потпора вашој „Резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима (1941 – 1945) и проглашењу Дана геноцида над Србима у 20. веку“. Политички чинилац наведене чињенице не сме да игнорише.

У Београду, 16. 03. 2021.

С поштовањем

Проф. др Љубодраг Димић, академик САНУ

PODRSKA POTOMKA NIKOLE TESLE

1 порука

OMD Sekretarijat <omd@mfa.rs>
Коме: subnor srbije <subnorsrbije.ro@gmail.com>

18. март 2021. 10:18

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ГОСПОДИН ИВИЦА ДАЧИЋ, ПРЕДСЕДНИК

Предмет: Подршка усвајању резолуције о усташком геноциду НДХ над Србима Јеврејима и Ромима 1941-1945 и проглашење 28. априла за Дан геноцида над Србима у XX веку

Поштовани председниче Дачићу

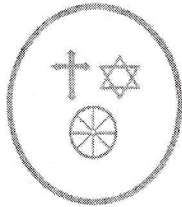
У име 91 члана породице Тесла који су брутално убијени у НДХ, од којих 14 у Јасеновцу, ја Лазар Косановић, један од потомака Николе Тесле и сестрић Саве Косановића изражавам подршку усвајању резолуције о усташком геноциду НДХ над Србима Јеврејима и Ромима 1941-1945, а поводом 80 година од успостављања НДХ 10. априла 1941. и 80 година од устанка српског народа против фашизма и 80 година од 28. априла 1941. када је започето „Усташко коначно решење“, шест месеци пре нацистичког у Гудовцу код Бјеловара. У личном својству и у својству в.д. председника најстаријег српског удружења ветерана који је формирао краљ Петар I ослободилац 1903. године, дакле и у име „Удружења српских ратних добровољаца 1912-1918, потомака и поштовалаца, молим шефове свих посланичких клубова да подрже горепоменућу резолуцију и прогласе Дан геноцида над Србима у XX веку и да уколико је то могуће са 80. година закашњења исправимо неправду и заборав на један од највећих геноцида у Другом светском рату.

С поштовањем

Лазар Косановић

Потомак Николе Тесле

У својој деветој деценији живота

The International Commission for the truth on Jasenovac

17.03.2021 London, Velika Britanija

Postovani Predsednice Narodne Skupstine R. Srbije, g. Ivica Dačiću,

Na osnovu člana 99, stav 1, tačka 7 Ustava Republike Srbije i člana 190 poslovnika Narodne Skupstine, predlažemo da se usvoji Rezolucija Narodne Skupstine Republike Srbije o ustaškom genocidu Nezavisne Drzave Hrvatske nad Srbima, Jevrejima i Romima 1941-1945 godine.

Ovim pružamo bezuslovnu podršku visegodisnjoj inicijativi još uvek živih logorasa Jasenovca.

Ove godine (2021), navršava se 80 godina od napada nemačke armade 6. Aprila 1941. godine bombardovanjem Beograda, kao i 80. godina od početka "ustaškog konacnog rešenja" koje je počelo 28. Aprila 1941 masakrom Srba, Jevreja i Roma u Gudovcu kod Bjelovara.

Hrvatska je bila jedina zemlja u svetu koja je imala koncentracioni logor za uništenje male dece.

Smatramo da Istorija Holokausta i genocida Nezavisne Drzave Hrvatske nije potpuna bez donošenja ovakve Rezolucije. Ta Rezolucija treba da udje u kolektivnu memoriju čovečanstva kao opomena ljudima na opasnosti koje donosi ustaška ideologija.

Pridružujemo se i Apelu Svetskog Jevrejskog Kongresa za osudu ustaških zločina u NDH i u Jasenovcu, kao i odluci Vlade Austrije kojim se zabranjuje upotreba ustaških obeležja u Austriji.

Mi osudjujemo svako poricanje genocida u NDH, kao i upotrebu ustaških simbola i ustaškog pozdrava "Za dom spremni". Podržavamo inicijativu Koordinacije jevrejskih opština hrvatske koja je upućena Valdi Republike Hrvatske da se zakonski sankcionise korišćenje ustaške ikonografije.

Smatramo da se 28. April svake godine slavi kao Dan Genocida nad Srbima, Jevrejima i Romima povodom 80. godina od prvog počinjenog zločina u NDH.

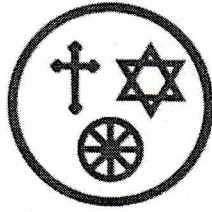
Zato predlažemo da Narodna Skupstina Republike Srbije usvoji Rezoluciju o genocidu nad Srbima, Jevrejima i Romima i da je objavi u Službenom glasniku Republike Srbije.

Ephraim Mahesh

Predsednik Medjunarodne Komisije za Istinu o Jasenovcu

Akademik Prof. Dr. Srboљub Zivanovic

JASENOVAC AND HOLOCAUST MEMORIAL FOUNDATION

Народна Скупштина Републике Србије

Jasenovac and Holocaust Memorial Foundation

Трг Николе Пашића 13

PO Box 2771

11 000 Београд, Р. Србија

London

За Предсједника Скупштине г. Ивица Дачић

Email: info@jhmf.org.uk

Tel: +44 7912 170 866

16th March 2021

Поштовани Предсједниче Народне Скупштине Републике Србије, Г. Дачић

У име волонтера добротворне организације Велике Британије са сједиштем у Лондону а под називом "Jasenovac and Holocaust Memorial Foundation", која се бави Културом Сјећања на геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима у НДХ током 2. Свјетског Рата, користимо прилику да поздравимо и подржимо нацрт Резолуције о усташком геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима (1941-1945).

Подржавамо циљ да се ова Резолуција, политичким концензусом и усвоји на редовном засиједању Народне Скупштине, уколико је могуће ове године.

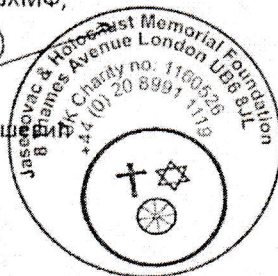
Посебно поздрављамо предложени Дан Геноцида над Србима у 20. Вијеку (тачка 4.) који би и ми у дијаспори, коначно могли да обиљежавамо као свој, уз наравно сјећање и помен на друге народе.

Обрадовани смо овом Резолуцијом јер смо увјерени да иако касни 80 година, она ће засигурно да подиже, едукује и освјештава дух српског народа, ма гдје он живио.

У Лондону за ЈХМФ,

Директор

Драгана Томашевић

Kristiansand, Norway 24th March 2021

Subject: support of adoption of the Resolution on the Ustasha Genocide of Independent State of Croatia against Serbs, Jews and Roma (1941-1945) and proclamation of April 28 as the Day of Genocide against Serbs in 20th century.

NATIONAL ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF SERBIA

President Mr. Ivica Dacic

I Knut Flovik Thoresen am writing as a Norwegian historian, autor and member of the historian group GH7 who have worked with the topic Ustasha Genocide in the Independent State of Croatia for several years.

I have worked to bring attention to this topic to my fellow historian colleagues here in Norway and other countries in Europe. Unfortunately, my experience is that there is a lack of knowledge among my colleagues about this genocide, not only in Norway, but also in the rest of Europe and even in Serbia. Unfortunately, this has made it easier for those who aim to conceal this genocide and for those who wish to engage in illegitimate revisionism. Unfortunately, we have seen a number of such attempts in recent years.

It is therefore of the highest important for me to give my support to the of adoption of the Resolution on the Ustasha Genocide of Independent State of Croatia against Serbs, Jews and Roma (1941-1945) and proclamation of April 28 as the Day of Genocide against Serbs in 20th century.

It is of the utmost importance to highlight this topic, first in Serbia in order to spread knowledge about this to the rest of the world to prevent such things from happening again.

Knut Flovik Thoresen

Historian / autor

Member of the International Expert

Historian Group GH7

Attached: Lecture at the Jasenovac Conference in Norway, spring 2021

Jasenovac – «the Auschwitz of the Balkans»

Norway as an outpost of the genocide of the Serbs in the Second World War

Knut Flovik Thoresen (MA hist.)

Summary: During World War II, more than 4,000 boys and men were sent to Norway from Yugoslavia as slave laborers. They lived in terrible conditions, and 2398 of them died in Norway. Many of these prisoners were Serbs from Croatia who came here via Jasenovac. The labor camps in Norway can therefore be seen as an outpost of this genocide.

My main focus in this short talk will be Norway as an outpost of the genocide of the Serbs from the territory of the so-called Independent State of Croatia. I think it is important and correct to say that my short lecture must be seen as an extension of Dr. Greif's lecture on Jasenovac "the Auschwitz of the Balkans" since I, as a Norwegian historian who has worked with the topic, would like to see an increased awareness about this among my fellow historians here in Norway.

During World War II, more than 4,000 boys and men were sent from former Yugoslavia to Norway as slave laborers. The German occupation forces wanted to expand roads, railways and other infrastructure in northern Norway to secure the supply lines to the northern front against Russia. These prisoners, who were sent here as slave laborers, lived in inhumane conditions, and 2398 of them lost their lives. Whether a prisoner survived or died varied depending on which camp he was sent to. 82.5% of the prisoners who died, did so in the autumn and winter of 1942-43.

There were 5 camps in which the conditions were especially cruel and death rates high. These were the camps run by the SS, for which the commanders were recruited from the German concentration camp system. In addition to the killings committed by the guards, it was hunger, disease and very harsh climatic conditions that led to high death rates. In the Karasjokk camp, the one furthest north, only a quarter of the prisoners survived the winter of 1942-43.

In the summer of 1942, 900 prisoners from Yugoslavia arrived at the small village of Beisfjord outside Narvik. From June to September, 748 of these prisoners had died, which is a death rate of 83.5%. On 18 July 1942, 288 prisoners were shot or burned inside the barracks by the guards. This was the single largest massacre on Norwegian soil during World War II.

The lists of those who survived can be found in the Norwegian state archives, and of those who died in the Norwegian war grave service. In total, there are 4050 names on them. I have gone through these lists, the names, and the places the prisoners were from, and I have found that 93% of the prisoners were ethnic Serbs, while the remaining 7% belonged to other nationalities in the former Yugoslavia. These findings are in accordance with previous research done by the University in Belgrade.

There is no doubt that the vast majority of the prisoners were ethnic Serbs. The empirical data speaks for itself. In the past, attempts have been made to cover up Norway's role and use this piece of history for political aims. Such attempts highlight the importance of thorough and empirical history research done by professional historians, such as the one done by the Narvik centre.

The reason why over 90% of the prisoners who came to Norway were Serbs is twofold:

1. the uprising was the largest in Serbia and the resistance struggle was initiated by the Serbs.
2. the Ustasha's genocide policy against the Serbs.

A little more than half of the prisoners who were sent to Norway from Yugoslavia were Serbs from Serbia. The majority of these were people who had resisted against the German occupation forces, the people who supported the communist resistance movement (the partisans) and the royalist resistance movement (the Cetniks). Some of the prisoners from Serbia were hostages or belonged to some other categories.

The majority of the prisoners that came from so-called Independent State of Croatia, were Krajina Serbs that had been arrested just because they were Serbs. While their remaining family members were massacred by the Ustasha in Jasenovac, men between 14 and 60, who were found fit to work, were sorted out and sent to Norway as slave labourers. This was done as a barter trade between the German occupation forces and the Ustasha regime. For these prisoners, Norway became the last outpost in the genocide committed by the Ustasha.

This can be exemplified. For instance, the Ustasha entered the village of Jablanac in Lika on the night of April 14, 1942. The village was burned, and the elderly, women and children were killed in Jasenovac and Stara Gradiska, while the men were sent on to Norway. 113 of Jablanac's men are buried in Norway.

On April 18th, 1942, the Ustasha carried out an operation against the Serbian population in the Kordun district. The Serbian villages in the area were wiped out, and the population was taken to Jasenovac where women and children were murdered, while many of the men were sent to Norway. 219 of the Serbian men from Kordun died in Norway.

The Serbian inhabitants in the village of Jasenovac and the nearby villages were arrested by the Ustasha on the 8th of May 1942, and 64 of Jasenovac's men are buried in Norway.

The examples are numerous.

Some of the Serbs that were sent to Norway were children as young as 14 years old. Most of these children came from Kordun and Banija, and were arrested by the Ustasha and sent to Jasenovac before being shipped off to Norway.

One of them was Milovoje Pajic from Vojnic in Kordun. He was only 14 years old when he arrived in Norway and survived the worst conditions in the Beisfjord camp. Milovoje died in the Rotvoll camp outside Trondheim in 1944. I wonder if we will set a "stumbling stone", or a snublestein as it is called in Norwegian, to honor the memory of Milovoje and the other children who were sent to the concentration camps in Norway to die just because they were Serbian boys.

After World War II and up to 1989, the story of the prisoners was used to promote Norwegian-Yugoslav relations, to substantiate the myth of the Yugoslav partisan war, and to support the idea of the socialist Yugoslav state that existed between 1945 and 1991. The prisoners were presented as partisans and Yugoslavs. Of course, some of the prisoners were partisan, and some were of nationalities other than Serbian. However, by making all the prisoners «partisans», «Tito supporters» and Yugoslavs, the important historical fact that most of the prisoners were Serbs, and that many of the Serbian prisoners who came to Norway were sent here to die as part of a well-organized state-led genocide, disappears.

SERB NATIONAL FEDERATION

Serving the American-Serbian Community Since 1901

A Fraternal Benevolent Society

---

23. март 2021. године

Упућено: Господину Ивици Дачићу, председнику Народне скупштине Републике Србије
Дом Народне скупштине Републике Србије
Трг Николе Пашића 13
11000 Београд
Србија

Предмет: Писмо подршке за проглашење Дана геноцида над Србима у 20. веку и признавања геноцида који је почињен у Независној држави Хрватској над Србима, Јеврејима и Ромима (1941 – 1945)

Поштовани господине председниче Народне скупштине,

У име Српског народног савеза, пишем Вам ради установљења Дана геноцида над Србима у 20. веку и признавања геноцида који је почињен у Независној држави Хрватској над Србима, Јеврејима и Ромима (1941 – 1945). Као што су и други национални парламенти установили Дан геноцида или холокауста над њиховим народом, Народна скупштина Републике Србије треба да установи Дан геноцида над Србима у 20. веку и тиме негује културу сећања на жртве геноцида и холокауста над Србима, Јеврејима и Ромима у Другом светског рату, али и ради одупирању ревизионистичких оптужби да су Срби „геноцидан народ.“ Као и други народи, Срби морају да шире истину у целом свету о геноциду које је почињен над њима.

Српски народни савез је настарије српско добротворно друштво у САД-у које постоји од 1901. године. Сава Хајдин, оснивач Српског народног савеза, је изградио ову организацију на темељу Светосавске традиције и америчког идеала слободе радећи са и за људе. Издајемо „Американски Србобран“ најстарије српске новине које излазе у континуитету од 1906. године. Српски народни савез је организовао предавање и изложбу „Јасеновац: неизговорени геноциди и холокауст, 1941 – 1945“ у америчком Конгресу у Вашингтону 21. новембра 2019. године. То је био први такав догађај који је организован у последњих двадесет година од стране српске дијаспоре у САД-у.

Уколико имате било каква питања, слободно се јавите на mrastovic@snflife.org.

Надамо се да ће Народна скупштина радити на очувању сећања на жртве геноцида и холокауста у Другом светском рату који су дали своје животе за слободу нашег народа.

С поштовањем,

Милош Растовић

Координатор за културу

Српски народни савез (Serb National Federation)

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Поштовани,

Упознат сам са предлозима о **Резолуцији** о усташком геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима 1941-1945, да се **28. април унесе, као црвено слово, у државни календар Републике Србије као Дан геноцида над Србима у XX веку,** и свесрдно подржавам ту здружену иницијативу коју смо, као историјски самосвестан народ, давно и сами, институционално требали да обнародујемо и озваничимо.

Кад већ таква Резолуција није усвојена у ОУН-а, где јој је било и „родно“ место, и морална дужност оних који председавају овој Светској организацији – онда да барем ми, Срби, држава Србија, учини то данас, после 80. година од последњег пробоја преживелих логораша **стратишта Јасеновац.**

Тим пре се прикључујем овим племенитим, заветним предлозима – као **писац** који је у својим прозама, приповеткама и романима, а посебно у романескној тетралогiji **Гласови са Границе I – С Хомером у олуји II, III, IV** (2016, 2018, награда „Бранко Ћопић“, и „Иво Андрић“) **књижевно тематизовао** фреску вишестолетног повесног трајања крајишних Срба, њихову историјску борбу и прометесјку улогу у срцу заосманчене Европе – од стварања Војне Границе/Крајине 1530. године, па кроз све фазе њиховог војевања, сопствене (ослободилачке) одбране и пострадања кроз светске ратове, буне и устанке, културна и духовна прегнућа, све до **геноцидног изгона њихових потомака 4. августа 1995. године.**

Сматрам да би тај епохални датум, **28. април**, као **Дан сећања и запамћења**, требало да буде синкретички пропраћен припадајућим **културним, образовним и духовним** садржајима, као **друштвени знак и порука urbi et orbi** да су Срби народ **дугог историјског и временског трајања са крупним, жртвеним и духовним улозима и заветима предака на планетарном нивоу**, јер би се на тај начин избегло да тај датум буде само (још један) у низу формалних датума који никога на ништа конкретно не обавезује.

Тим датумом преузима се велика, али благородна друштвена жртва и обавеза.

Верујем да ће у Народној скупштини Републике Србије, после свега, превладати **консензус свести и моралне обавезе** о превасходном приоритету Резолуције и онога што се њој тражи.

У Новом Саду, **24. марта 2021.**

Анђелко Анушић, писац

